

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Lichovníka (soudce zpravodaj) a soudců Vladimíra Sládečka a Davida Uhlíře ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky **O2 Czech Republic, a.s.**, se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4, zastoupené JUDr. Pavlem Dejlem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Jungmannova 645/24, Praha 1, směřující proti rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22. 10. 2012, č. j. ČTÚ-219 651/2012-631/NoD, rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu ze dne 5. 12. 2012, č. j. ČTÚ-230 286/2012-631/NoD, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 4. 12. 2015, č. j. 52 C 366/2012-61, usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2016, č. j. 53 Co 42/2016-85, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2018, č. j. 32 Cdo 2153/2017-134; za účasti Českého telekomunikačního úřadu, Obvodního soudu pro Prahu 9, Městského soudu v Praze a Nejvyššího soudu jako účastníků řízení; takto:

I. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2018, č. j. 32 Cdo 2153/2017-134, usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2016, č. j. 53 Co 42/2016-85, a usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 4. 12. 2015, č. j. 52 C 366/2012-61, bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozhodnutím Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22. 10. 2012, č. j. ČTÚ-219 651/2012-631/NoD, a rozhodnutím Českého telekomunikačního úřadu ze dne 5. 12. 2012, č. j. ČTÚ-230 286/2012-631/NoD, bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na ochranu majetku podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

III. Tato rozhodnutí se proto ruší.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předchozí průběh řízení

1. Podanou ústavní stížností se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví citovaných rozhodnutí obecných soudů a rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu (dále jen jako „ČTÚ“).
2. Z ústavní stížnosti, rozhodnutí vydaných ve správním a soudním řízení a vyžádaného soudního spisu zjistil Ústavní soud především následující skutečnosti.
3. Stěžovatelka působí jako významná poskytovatelka služeb elektronických komunikací (mobilní operátor). V roce 2011 uzavřela se společností LeeToo SE (dále jen jako „zákaznice“) smlouvy, kterými se zavázala zákazníci poskytovat služby za výhodných podmínek dostupných pro velké firemní zákazníci. Učinila tak na základě tvrzení zákaznice, že má přes 800 zaměstnanců. Posléze však stěžovatelka zjistila, že zákaznice žádné zaměstnance nemá a ve skutečnosti přeprodává služby stěžovatelky třetím osobám,

klienti zákaznice mohli tedy za úplaty využívat zvýhodněné ceny. Toto jednání označila stěžovatelka za porušení smluvních podmínek ze strany zákaznice a v červnu 2012 od smluv s ní odstoupila, čímž se dle stěžovatelky vzájemný smluvní vztah mezi oběma stranami nadále řídil běžnými obchodními podmínkami včetně cen ze „standardního“ ceníku. Stěžovatelka tak za srpen 2012 naúčtovala zákaznici přes 6 milionů Kč a obdobnou částku požadovala rovněž za září 2012. Zákaznice proti těmto vyúčtováním podala reklamaci, tu stěžovatelka neuznala a zákaznice se obrátila na ČTÚ s námitkami proti postupu stěžovatelky. Spolu s tím zákaznice požádala ČTÚ o odklad splatnosti vyúčtování do doby, než rozhodne o jejích námitkách. ČTÚ postupoval s odkazem na § 129 odst. 3 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění tehdejších předpisů (dále jen jako „ZEK“); dle tohoto ustanovení sice podáním námitek proti vyřízení reklamace není dotčena povinnost zákazníka uhradit vyúčtování, ale ČTÚ je oprávněn v odůvodněných případech na žádost zákazníka předmětnou povinnost odložit. Přes nesouhlas stěžovatelky ČTÚ návrhu zákaznice vyhověl a napadenými rozhodnutími odložil splatnost obou vyúčtování v plné výši. Ustanovení § 129 odst. 3 ZEK neumožňuje odvolání proti rozhodnutí.

4. S přesvědčením o nesprávnosti a nezákonnosti uvedených rozhodnutí stěžovatelka podala žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 9 na nahrazení rozhodnutí ČTÚ dle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen jako „o. s. ř.“). Nalézací soud došel k závěru, že rozhodnutími ČTÚ nedošlo k dotčení práv stěžovatelky, právo na zaplacení vyúčtování bylo pouze odloženo a zůstalo tudíž zachováno. Stěžovatelka proto neprokázala oprávnění k podání žaloby a nalézací soud ji odmítl, což následně potvrdil též soud odvolací. Dovolání stěžovatelky odmítl Nejvyšší soud pro nepřipustnost. Odkázal na svou předchozí judikaturu, podle které je možné žalobou dle části páté o. s. ř. napadnout akty (a to i procesní) správního orgánu pouze v případech, kdy je rozhodnutím zasaženo do postavení dotčených osob konečným způsobem. V projednávané věci danými rozhodnutími ČTÚ nebylo zasaženo do práv a povinností účastníků a nešlo o rozhodnutí, kterými se řízení ukončilo. S ohledem na to nemohla být citovaná rozhodnutí ČTÚ napadena žalobou dle části páté o. s. ř.

II. Argumentace stěžovatelky

5. Stěžovatelka s napadenými rozhodnutími ČTÚ a obecných soudů nesouhlasí. Má za to, že obecné soudy svým postupem porušily její právo na přístup k soudu zaručené v čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen jako „Listina“) a právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny. ČTÚ pak svým postupem porušil právo stěžovatelky na vlastnictví zaručené v čl. 11 odst. 1 Listiny, právo na uplatňování státní moci způsobem, který zákon stanoví, zakotvené v čl. 2 odst. 2 Listiny a právo stěžovatelky na spravedlivé řízení, zaručené opět v čl. 36 odst. 1 Listiny.

6. Pro dokreslení kontextu a reálného dopadu věci nejprve stěžovatelka uvádí, že ČTÚ odmítl námitky zákaznice proti průběhu reklamace a vyúčtování až v říjnu 2016, tehdy se také teprve stala obě vyúčtování splatnými. Odložením splatnosti úhrady za služby o celé čtyři roky došlo k významnému zásahu do postavení stěžovatelky, neboť mezitím zákaznice fakticky ukončila svou podnikatelskou činnost a nemá již prostředky na úhradu vyúčtování (pozn. Ústavního soudu: dle údajů v insolvenčním rejstříku byla insolvence zákaznice ukončena v březnu 2021, stěžovatelka byla jedinou věřitelkou, nicméně s ohledem na nulový majetek zákaznice z vypořádání nedosáhla žádného uspokojení).

7. Dle stěžovatelky obecné soudy v jejím případě chybně vyložily otázku přípustnosti žaloby podle části páté o. s. ř. Ustanovení § 244 odst. 1 o. s. ř. umožňuje předložit

k posouzení (civilnímu) soudu věc vyplývající ze vztahů soukromého práva, o které pravomocně rozhodl správní orgán. Rozhodnutí ČTÚ odkládající splatnost vyúčtování byla pravomocná a nebylo proti nim žádných opravných prostředků, čímž byla naplněna i podmínka přípustnosti žaloby dle § 247 odst. 2 o. s. ř. Stěžovatelka od počátku tvrdila, že postupem ČTÚ byla dotčena na svých právech, odložení splatnosti lze nepochybně považovat za „změnu práv“ předvídanou § 246 odst. 1 o. s. ř. V neposlední řadě obecné soudy porušily též čl. 36 odst. 2 Listiny, neboť upřely stěžovatelce právo přezkoumat zákonnost rozhodnutí veřejné správy. Výklad obecných soudů, že žaloba dle části páté o. s. ř. je přípustná pouze proti správním rozhodnutím, kterými se řízení před správním orgánem končí, nemůže obstát, neboť práv účastníků se mohou dotknout i mezitimní (pravomocná) rozhodnutí. V případě stěžovatelky šlo o více než 13 milionů Kč, kterými mohla disponovat už od roku 2012, nemluvě o úrocích z prodlení, které by musela zákaznice při nezaplacení vyúčtování v původním termínu splatnosti uhradit. Jestliže by podobná rozhodnutí správních orgánů nebyla přezkoumatelná v obecném soudnictví, mohla by být premisa § 36 odst. 2 Listiny naplněna pouze přímým podáním ústavní stížnosti, což považuje za postup nepřijatelný.

8. Za protiústavní pokládá stěžovatelka rovněž samotná rozhodnutí ČTÚ o odkladu splatnosti vyúčtování, v jejichž důsledku stěžovatelka v podstatě přišla o 13 milionů Kč. Za prvé obě rozhodnutí nebyla vůbec zdůvodněna, což je v rozporu s přímým pokynem v § 129 odst. 3 ZEK, dle kterého splatnost vyúčtování může ČTÚ odložit jen „v odůvodněných případech“. Za druhé, vzhledem k chybějícímu odůvodnění není možné zjistit, jak, případně jestli vůbec se ČTÚ vypořádal s námitkami a argumentací stěžovatelky, které vznášela proti vydání rozhodnutí o odložení splatnosti vyúčtování.

III. Vyjádření účastníků a replika stěžovatele

9. Zákaznice, aniž by byla právně zastoupena, zaslala Ústavnímu soudu místo vyjádření k ústavní stížnosti své vyjádření z roku 2016 k dovolání stěžovatelky. V něm vysvětlila, proč stěžovatelka není oprávněna podat proti rozhodnutím ČTÚ žalobu podle části páté o. s. ř. Ústavní soud i vzhledem k aktuální situaci (srov. insolvence zákaznice výše) neviděl důvodu, aby zákaznici vyzýval k doplnění podání a nutnosti zastoupení advokátem a usoudil, že se postavení vedlejší účastnice vzdala (§ 28 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, dále jen "zákon o Ústavním soudu").

10. ČTÚ ve vyjádření zrekapituloval příslušné řízení a stručně vysvětlil, z jakých důvodů přiznal námitkám zákaznice odkladné účinky (údajný výrazný zásah do jejich majetkových poměrů). Připustil, že dané důvody nebyly v napadených rozhodnutích rozvedeny. Dle něj je ale nelze napadnout žalobou v mezích části páté o. s. ř. Uvádí, že pokud se stěžovatelka nespokojila s vydanými rozhodnutími, měla podat žádost o přezkumné řízení ve smyslu § 94 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, čímž by dosáhla přezkumu minimálně co do náležitostí dle § 68 odst. 3 správního řádu. Tento institut přitom dle ČTÚ v jiném řízení stěžovatelka úspěšně uplatnila. Stěžovatelka zároveň nepodala ani žalobu u správního soudu dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Dle názoru ČTÚ nedošlo k porušení základních práv stěžovatelky na vlastnictví či spravedlivý proces ze strany správního orgánu.

11. Jelikož Ústavní soud před zasláním výzev o vyjádření účastníkům řízení posoudil některé pro věc rozhodné skutečnosti, nad rámec samotné ústavní stížnosti požádal obecné soudy i o sdělení důvodů, proč nepřihlédly k judikatuře zvláštního senátu podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen jako „zvláštní senát“, srov. usnesení ze dne 3. 11. 2009, sp. zn. Konf 84/2008-9), potažmo

k její aplikaci na shodný skutkový a právní půdorys jako v řízení přezkoumávaném v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2019, č. j. 8 As 52/2018-68, a vzhledem k tomu nepostupovaly dle § 104b o.s.ř. (více viz část V.2 nálezu).

12. Obvodní soud pro Prahu 9 odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí. K judikatuře zvláštního senátu nalézací soud nepřihlédl, neboť se týká právní věci jiného druhu (účastenství ve sporu). Rozsudek Nejvyššího správního soudu byl vydán o čtyři roky později a nemohl sloužit v době vydání prvostupňového rozhodnutí jako závazná judikatura. Městský soud v Praze rovněž odkázal na závěry svého původního rozhodnutí. Důvody pro nezohlednění usnesení zvláštního senátu vidí v tom, že v době vydání usnesení Městského soudu ještě nebylo pravomocně rozhodnuto o námitkách vedlejšího účastníka proti vyřízení reklamací, tudíž nebyly splněny podmínky pro postup dle § 104b o. s. ř., obsahem rozhodnutí odvolacího soudu byl pouze přezkum správnosti postupu Obvodního soudu pro Prahu 9. Navrhuje ústavní stížnost odmítnout. Nejvyšší soud setrvává na závěrech, jimiž zdůvodnil odmítnutí dovolání stěžovatelky. Ze závěrů zvláštního senátu a Nejvyššího správního soudu dle něj plyne, že přezkoumávané řízení u nalézacího a odvolacího soudu mělo být postiženo vadou. Stěžovatelka nicméně vadu řízení v dovolání nenamítala a Nejvyšší soud k vadám řízení přihlédne pouze tehdy, jestliže mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a je-li dovolání přípustné. V dané věci dovolání shledáno přípustným nebylo, a proto Nejvyšší soud nepostupoval dle § 104b o. s. ř. S ohledem na uvedené navrhuje Nejvyšší soud ústavní stížnost odmítnout nebo zamítnout.

13. Vyjádření ČTÚ a obecných soudů zaslal Ústavní soud stěžovatelce k replice. V ní stěžovatelka rozsáhle rozebírá rozdíly mezi pravomocí civilních a správních soudů a aplikuje je na přezkoumávané řízení. Na základě judikatury zvláště Nejvyššího správního soudu přibližuje, že spor se zákaznicí spadá do režimu o. s. ř., neboť plynul z obchodních vztahů a u soudů se domáhala ochrany soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků (srov. § 1 o. s. ř.). Naopak se nejednalo o ochranu veřejných subjektivních práv (§ 2 s. ř. s.), založených v právních normách, které chrání určité chování osoby ve vztazích k subjektům veřejné správy. Stěžovatelka rozvádí, proč dle ní výše citované usnesení zvláštního senátu nelze na přezkoumávanou věc použít a ostře se vymezuje proti tomu, že tak učinil Nejvyšší správní soud (zmiňovaný rozsudek č. j. 8 As 52/2018-68). Pominul totiž odlišnost rozhodnutí vydávaných ČTÚ dle § 129 odst. 3 ZEK, odkládající plnění soukromoprávních závazků ve svém celku, od procesního institutu odkladného účinku některých procesních úkonů, jež naopak na podstatu soukromoprávního nároku (např. jeho splatnost či úroky) nemá vliv. I kdyby však tento právní názor neplatil a rozhodnutí ČTÚ měly přezkoumávat správní soudy, došlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatelky, neboť ji obecné soudy o dané možnosti nepoučily. V neposlední řadě reaguje stěžovatelka na vyjádření ČTÚ a oceňuje jeho přiznání, že v podstatě fakticky uznává nezákonnost svých rozhodnutí kvůli nedodání důvodů. Prostředky obrany, které ČTÚ tvrdí, že stěžovatelka měla použít, rozhodně nelze z mnoha příčin považovat za efektivní alternativy ochrany jejích základních práv.

IV. Splnění podmínek řízení

14. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 *a contrario* zákona o Ústavním soudu), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje i ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

15. Podle § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud bez konání ústního jednání, protože od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci.

V. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

16. Ústavní soud po seznámení se s obsahem ústavní stížnosti, vyjádřeními účastníků a vyžádaným spisem dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná. Neztotožnil se sice s jádrem argumentace stěžovatelky, dovozujícím příslušnost civilních soudů k přezkumu rozhodnutí ČTÚ, protiústavní postup obecných soudů nicméně spočíval v tom, že stěžovatelku nepoučily o její možnosti bránit svá práva ve správním soudnictví. Oprávněnými Ústavní soud shledal námitky proti rozhodnutím ČTÚ. Odůvodnění je dále děleno do částí odpovídajících právě vysloveným závěrům.

V.1. Posouzení (ne)příslušnosti civilních soudů k přezkumu rozhodnutí ČTÚ

Obecná východiska

17. Podle čl. 90 Ústavy jsou soudy povolány k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Podle čl. 36 odst. 1 Listiny se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Podle čl. 36 odst. 2 Listiny se každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak; z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. S těmito právy jednotlivců koresponduje povinnost soudů jimi podané návrhy projednat a rozhodnout o nich, přičemž jsou povinny dbát zmíněného „stanoveného postupu“, tj. v praxi příslušného procesního předpisu, a současně respektovat jednotlivá ústavně zaručená základní procesní práva účastníků řízení, plynoucí z hlavy páté Listiny (srov. za všechny nálezy ze dne 19. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 623/02).

18. Z uvedeného vyplývá, že ústavodárce nijak nevymezuje, které soudy a jakým konkrétním způsobem (podle jakých procesních předpisů) budou poskytovat právům jednotlivce ochranu, a to včetně otázky soudního přezkumu zákonnosti rozhodnutí orgánů veřejné správy. Stanoví pouze základní ústavní rámec soudní ochrany proti takovým rozhodnutím a podmínky přezkumu těchto rozhodnutí, přičemž podrobnější úpravu těchto otázek ponechává na zákonodárci (srov. čl. 36 odst. 4 Listiny). Zákonodárce samozřejmě nejen nesmí práva jednotlivce podle čl. 36 odst. 1 a 2 zcela popřít (srov. čl. 4 odst. 4 Listiny), ale je povinen je garantovat vytvořením efektivních procesních mechanismů soudní ochrany jednotlivce.

19. Za ústavodárcem předvídaných mantinelů naplnil zákonodárce rámec soudní ochrany proti rozhodnutím orgánů veřejné správy ve formě dvou oddělených větví. V první – civilní – přezkoumávají soudy pravomocná rozhodnutí správních orgánů ve sporech a jiných věcech vyplývajících ze vztahů soukromého práva, a to v řízení podle části páté o. s. ř. (§ 244 a násl. o. s. ř.). Ve druhé – správní – soudy poskytují zákonem stanoveným způsobem a za zákonem stanovených podmínek ochranu veřejným subjektivním právům (§ 2 s. ř. s.).

20. Otázka, která z uvedených větví je v konkrétních případech příslušná k poskytování soudní ochrany, by měla být vyřešena především v soustavě obecných soudů. Právě za tímto účelem byl zřízen zvláštní senát, který má pravomoc s konečnou platností rozhodovat kompetenční spory mj. mezi soudy v civilní a správní větvi soudnictví [srov. § 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb.].

21. Při přezkumu rozhodnutí zvláštního senátu postupuje Ústavní soud ustáleně zdrženlivě. Nalézání často nezřetelné hranice mezi množinou veřejnoprávních a soukromoprávních vztahů mají provádět především obecné soudy. Rozhraničení veřejného a soukromého práva je totiž záležitostí podústavního práva, ne otázkou základních práv a svobod (srov. náleze ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 1/19, bod 21). Pokud by si Ústavní soud osvojoval právo rozhodovat o těchto otázkách, překračoval by tím svoji kompetenci; jako soudní orgán ochrany ústavnosti podobné právně-teoretické spory zásadně neřeší (srov. náleze ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 33/18, bod 26 a judikatura tam citovaná).

22. Není přitom důvodu, aby Ústavní soud obdobně zdrženlivě nepostupoval při přezkumu rozhodnutí obecných soudů, které ke vzniku kompetenčních sporů nevedly, ale které s problematikou rozhraničení civilního a správního soudnictví úzce souvisí. Do této skupiny lze například řadit rozhodnutí, kterými obecné soudy z důvodu své věcné nepřislušnosti odmítají projednat žaloby směřující proti rozhodnutí orgánů veřejné správy. I v takových případech se jedná o výklad podústavního práva. Ústavnímu soudu v zásadě nepřisluší zasahovat do výkladu podústavního práva provedeného k tomu oprávněnými orgány, pokud se takový výklad pohybuje v mezích ústavnosti (srov. náleze ze dne 3. 9. 2012, sp. zn. IV. ÚS 2372/11).

Aplikace obecných východisek na projednávanou věc

23. V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány; tyto spory a jiné právní věci projednané a rozhodnuté jinými orgány projednávají a rozhodují soudy za podmínek podle části páté o. s. ř. (§ 7 odst. 1 a 2 o. s. ř.). Žalobu podle této části lze podat proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu, který rozhodl podle zvláštního zákona o sporu nebo jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva (§ 244 odst. 1 o. s. ř.), s výjimkou rozhodnutí uvedených v § 244 odst. 2 o. s. ř. (není pochyb o tom, že žádná z výjimek v tomto ustanovení nebyla pro přezkoumávané řízení relevantní).

24. ČTÚ patří k „jiným“ orgánům, neboť mu zákonodárce svěřil pravomoc projednávat a rozhodovat tzv. účastnické spory dle § 129 ZEK. Rozhodoval proto též spor mezi stěžovatelkou a zákaznicí o úhradu plateb za poskytnuté telekomunikační služby. Druhá z právě jmenovaných využila svého oprávnění podle § 129 odst. 3 ZEK a podala návrh na zahájení řízení o námitkách proti výsledku vyřízení reklamace ze strany stěžovatelky. ČTÚ na základě žádosti zákaznice podané podle téhož ustanovení rozhodl o odkladném účinku těchto námitek až do jeho konečného rozhodnutí o nich. Vzhledem k tomu, že proti tomuto typu rozhodnutí není přípustné odvolání (srov. § 129 odst. 3 ZEK *in fine*), byla také splněna podmínka subsidiarity soudního přezkumu.

25. Úhelný kámen argumentace stěžovatelky představuje tvrzení, že pro ni žaloba podle části páté o. s. ř. byla jediným účinným a dostupným procesním prostředkem ochrany jejích práv. Proto v odmítnutí její žaloby civilními soudy pro nepřislušnost spatřuje porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. Otázka, zda k přezkumu předmětných rozhodnutí ČTÚ byly příslušné civilní soudy, má tudíž pro věc zásadní důležitost.

26. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího soudu, v řízení podle části páté o. s. ř. nejde o způsob přezkumu správnosti (zákonnosti) rozhodnutí správního orgánu obdobný správnímu soudnictví nebo rozhodování vycházející z bezvýslednosti řízení

před správním orgánem. Podstata projednání a rozhodnutí stejné věci v občanském soudním řízení spočívá v tom, že ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech nebo povinnostech rozhodnutím správního orgánu (jeho práva nebo povinnosti byla takovým rozhodnutím založena, změněna, určena nebo zamítnuta), požaduje nové projednání sporu nebo jiné právní věci u civilního soudu a nové rozhodnutí ve věci, dospěje-li daný soud k jiným závěrům než správní orgán. Nové projednání věci civilním soudem tak navazuje na řízení před správním orgánem, aniž by bylo jeho výsledky vázáno, a zaručuje, že spor nebo jiná právní věc budou – v takovém rozsahu, v jakém o nich bylo před správním orgánem skončeno řízení – soudem definitivně uzavřeny a že nemohou být vráceny správnímu orgánu k dalšímu projednání a rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 28. 2. 2011, sp. zn. 23 Cdo 3557/2008, nebo rozsudek ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. 21 Cdo 5046/2014).

27. Ústavní soud sdílí přesvědčení stěžovatelky, že se důsledky rozhodnutí ČTÚ projeví také v její hmotněprávní sféře, a to nejen z hlediska odkladu splatnosti vyúčtování za poskytnuté telekomunikační služby, ale také z hlediska práva stěžovatelky na zaplacení úroků z prodlení a práva na postup podle § 65 odst. 2 a 3 ZEK. To ale nemění nic na skutečnosti, že se jednalo pouze o dílčí procesní rozhodnutí v rámci zahájeného správního řízení, které vydáním těchto rozhodnutí neskončilo. Pokud obecné soudy odůvodnily odmítnutí stěžovatelčiny žaloby tím, že do jejího postavení nebylo zasaženo konečným způsobem, a z toho dovodily, že nebyly splněny podmínky pro nové projednání a rozhodnutí sporu mezi stěžovatelkou a zákaznicí v civilním soudnictví, nelze tomuto závěru z hlediska ústavnosti nic vytknout.

28. Stěžovatelka v ústavní stížnosti odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1072/2013, a ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1607/2013, ve kterých dle ní Nejvyšší soud připustil příslušnost civilních soudů v řízení dle části páté o. s. ř. i u procesních rozhodnutí. Tuto linii argumentace již nicméně dostatečně vypořádal v napadeném usnesení Nejvyšší soud. Neaplikovatelnost závěrů citovaných usnesení na případ stěžovatelky dovedl na základě toho, že předmětná usnesení se sice skutečně týkala rozhodnutí, která měla procesní povahu, ale pro dotčené subjekty bylo těmito rozhodnutími správní řízení pravomocně skončeno a jejich postavení konečným způsobem určeno. Ústavní soud ani k tomuto závěru nemá ústavněprávních výhrad.

V.2. Chybějící poučení civilních soudů o příslušnosti správních soudů v řízení

Obecná východiska

29. Ustanovení § 104b odst. 1 o. s. ř. uvádí, že náleží-li věc do věcné příslušnosti správního soudu, civilní soud řízení o podané žalobě zastaví a v usnesení o zastavení řízení navrhovatele poučí o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví. Tomuto pravidlu koresponduje § 46 odst. 2 s. ř. s., podle kterého správní soud usnesením odmítne návrh na zahájení řízení, pokud se navrhovatel domáhá rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout civilní soud, anebo domáhá-li se navrhovatel přezkumu rozhodnutí, kterým správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. Navrhovatele je správní soud povinen poučit, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.

30. V důvodové zprávě k s. ř. s. (Důvodová zpráva k zákonu č. 150/2002 Sb., dostupné na <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=29058>) se uvádí: „...[a]by účastník řízení nebyl sankcionován za neznalost (v důsledku složitého posuzování

neustálených otázek dualismu práva mnohdy omluvitelnou), normuje osnova, že správní soud sice návrh odmítne, účastník však má k dispozici další lhůtu (korespondující s novým znění § 82 o. s. ř.), v níž může pořad práva nastoupit. Zrcadlové promítnutí tohoto principu v občanském soudním řádu zajišťuje jeho nově zařazené ustanovení § 104b.“ Účelem citovaných ustanovení tedy je zabránit tomu, aby účastníka řízení netížily důsledky dualistického soudního přezkumu rozhodnutí orgánů veřejné správy (obdobně náleze ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. I. ÚS 117/05). Tomu odpovídá jak konstrukce zachování lhůty k podání žaloby v případě jejího podání u nesprávné větve obecného soudnictví (§ 82 odst. 3 o. s. ř., § 72 odst. 3 s. ř. s.), tak i poučovací povinnost „nepříslušného“ soudu odrážející zásadu „soud zná právo“ (*iura novit curia*).

31. Význam poučovací povinnosti zdůrazňuje zákonodárce mimochodem rovněž v § 5 o. s. ř., podle kterého soudy poskytují účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech. Tím dává jasně najevo, že civilní proces je vybudován na poučovací zásadě, která se následně promítá do jednotlivých ustanovení o. s. ř., které této zásadě dávají konkrétní podobu. Podle názoru Ústavního soudu poučovací povinnost vyplývá také z čl. 36 odst. 1 Listiny a je naplněním jednoho ze základních předpokladů práva na spravedlivý proces – práva na soudní ochranu (za všechny náleze ze dne 21. 7. 2020, sp. zn. I. ÚS 3552/19).

32. Judikatura Ústavního soudu uvedená východiska již na problematiku určení (ne)příslušnosti jedné z větví obecného soudnictví konkrétně aplikovala (kromě dále uvedeného srov. také náleze ze dne 11. 6. 2009, sp. zn. III. ÚS 3006/07, nebo náleze ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. I. ÚS 117/05). Šlo například o případ, ve kterém se žalobce domáhal u civilního soudu bezdůvodného obohacení spočívajícího v nevrácení poplatku za podání (oprávněného) podnětu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Civilní soud žalobu meritorně zamítl, plénum Ústavního soudu nicméně dovodilo jeho nesprávný postup a vyslovilo právní názor, že věc měla být řešena ve správním soudnictví (usnesení ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 28/18). Ústavní soud následně předmětné rozhodnutí civilního soudu zrušil právě proto, že žalobce nepoučil dle § 104b o. s. ř., a ten díky tomu ztratil možnost přezkumu postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v rámci správního soudnictví (náleze ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. II. ÚS 3621/17).

Aplikace obecných východisek na projednávanou věc

33. V nyní přezkoumávané věci soud prvního stupně usnesením odmítl žalobu stěžovatelky pro její nepřipustnost, protože podle jeho názoru nebyly splněny podmínky k projednání žaloby stanovené v § 244 odst. 1 o. s. ř. Odvolací i dovolací soud tento závěr potvrdily. Z odůvodnění všech usnesení vyplývá, že nepřipustnost stěžovatelčiny žaloby byla založena na tom, že stěžovatelkou napadené rozhodnutí ČTÚ je rozhodnutím procesní povahy, jejichž přezkum civilním soudům nepřísluší. Jak Ústavní soud předestřel výše, k tomuto závěru obecných soudů nemá ústavněprávní výhrady. Jejich rozhodnutí ale z hlediska ústavnosti nemohou obstát, protože v nich chybí poučení.

34. Zvláštní senát v usnesení ze dne 20. 9. 2007, č. j. Konf 22/2006-8, dospěl k závěru, že pravomoc soudu v občanském soudním řízení bude založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem, nebo toto právo založí. Tyto závěry zvláštní senát potvrdil a dále konkretizoval v navazující judikatuře (srov. např. usnesení ze dne 21. 9. 2011, č. j. Konf 65/2010-21).

35. Z ustálené judikatury zvláštního senátu (např. usnesení ze dne 3. 11. 2009, sp. zn. Konf 84/2008-9) vyplývá závěr, který Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 3. 2012, č. j. 5 As 119/2011-89, shrnul tak, že „*podrobit soudnímu přezkumu ve správním soudnictví (...) půjde některá rozhodnutí procesní povahy (např. rozhodnutí o účastenství, rozhodnutí o zastavení řízení pro neodstranění vad podání atd.) a to i za situace, kdy jsou činěna v řízení, jehož meritorní rozhodnutí budou přezkoumávat civilní soudy.*“ Jinými slovy je přezkum procesních otázek, včetně procesních rozhodnutí, vyhrazen správnímu soudnictví (srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 10 As 202/2018-84). V úzkém vztahu k předmětu nyní projednávané věci pak Nejvyšší správní soud v jiném řízení dovodil, že rozhodnutí o odkladném účinku námitek proti vyřízení reklamace za telekomunikační služby podle § 129 odst. 3 ZEK k takovým rozhodnutím procesní povahy patří (již citovaný rozsudek č. j. 8 As 52/2018-68).

36. Ústavní soud si je vědom skutečnosti, že posledně uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu byl vydán až v roce 2019 a nemohl tak být obecným (civilním) soudům v době jejich rozhodování v aktuálním řízení objektivně známý. Judikatura však právní normy vykládá i zpětně a působí v tomto směru retrospektivně (srov. např. náleze ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. II. ÚS 3303/18 nebo Kühn, Zdeněk. Prospektivní a retrospektivní působení judikatorních změn. *Právní rozhledy*, 2011, č. 2, s. 192-197). Jinak vyjádřeno, obecné soudy za shodného právního stavu měly již v původním řízení dojít ke stejnému závěru jako Nejvyšší správní soud, zvláště pak proto, že měly výše rozvedenou povinnost zákonem stanoveným způsobem poskytovat ochranu právům (čl. 90 Ústavy) a v co nejširší míře zajistit právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

37. Obecné soudy bohužel uvedeným požadavkům nedostály, když se ve svých úvahách soustředily pouze na odůvodnění odmítnutí stěžovatelčiny žaloby (resp. její nepřípustnosti). Nevěnovaly se však již možnému dalšímu procesnímu postupu stěžovatelky, který by zajistil naplnění jejího práva na soudní ochranu. Závěry vyplývající z výše citované judikatury zvláštního senátu i správních soudů přitom obecným soudům v době jejich rozhodování byly nebo přinejmenším měly být známy. Konkrétně se měly vyrovnat se skutečností, že podle zvláštního senátu existuje kategorie rozhodnutí procesní povahy, k jejichž přezkumu jsou příslušné správní soudy, i když se správní řízení (v rámci kterého byla tato rozhodnutí vydána) vede o soukromoprávní věci.

38. Pokud byla žalobou stěžovatelky napadena procesní rozhodnutí ČTÚ (orgánu veřejné správy) u civilních soudů a ty dovodily svou nepřislušnost – přičemž z rozhodovací praxe správních soudů nevyplývalo, že by tyto soudy ochranu proti tomuto typu rozhodnutí neposkytovaly – bylo povinností civilních soudů postupovat podle § 104b odst. 1 o. s. ř., řízení o žalobě zastavit a stěžovatelku poučit o možnosti podat žalobu u správních soudů. Civilní soudy měly zvolit uvedený postup i tehdy, pokud podle jejich názoru rozhodnutí ČTÚ vydaná na základě § 129 odst. 3 ZEK věcně přezkoumatelná ve správním soudnictví nebyla (např. z důvodu kompetenční výluky podle § 70 s. ř. s.; z odůvodnění napadených usnesení nic podobného ovšem neplyne). Posouzení takových otázek totiž přísluší opět správním soudům.

39. Jak bylo uvedeno výše, Nejvyšší správní soud řešil v jiném řízení případ na obdobném právním půdorysu a dovodil, že předmětná rozhodnutí ČTÚ věcně přezkoumatelná ve správním soudnictví jsou. Dle názoru Ústavního soudu dané řešení nepostrádá logiku. Účelem přezkumu v civilním soudnictví je znovu projednat a rozhodnout (soukromoprávní) spor nebo jinou právní věc mezi účastníky správního řízení. V posuzované věci však fakticky ČTÚ rozhodoval „pouze“ o tom, zda námitkám zákaznice přizná odkladný účinek, nikoliv o oprávněnosti samotných jejích námitek.

Způsobu přezkumu zákonnosti předmětných rozhodnutí ČTÚ lépe vyhovuje konstrukce rozhodování podle s. ř. s, kdy v případě důvodnosti žaloby správní soudy napadená rozhodnutí správního orgánu ničím nenahrazují, ale ruší (srov. § 78 s. ř. s.), než varianta úplně nového projednání návrhu na přiznání odkladného účinku námitkám zákaznice. Správní soudy totiž mohou s účinností od vydání napadených rozhodnutí (*ex tunc*) odstranit všechny stěžovatelkou tvrzené nepříznivé hmotněprávní důsledky spojené s vydáním těchto rozhodnutí, a jsou tak schopny poskytnout dostatečnou a efektivní soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. V přezkoumávaném řízení je rovněž vhodnější aplikovat právní úpravu účastenství podle § 69 s. ř. s., podle které je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni. Byl by to tak ČTÚ, který by v pozici žalovaného musel obhajovat důvody, které jej vedly k vydání napadených rozhodnutí (viz dále); zatímco v řízení podle části páté o. s. ř. by mezi účastníky řazen nebyl (srov. § 250a o. s. ř.), v této pozici by se ocitla zákaznice.

40. Teoreticky Ústavní soud zvážil též variantu, že k přezkumu předmětných rozhodnutí ČTÚ by nebyly příslušné ani správní soudy. Samozřejmě to neznámá, že by pak soudní přezkum nebyl možný vůbec. V ZEK není normována žádná soudní výluka přezkumu rozhodnutí ČTÚ, proto ani nemá smysl uvažovat o konkrétní kontrole ústavnosti této neexistující výluce (srov. např. východiska v nálezu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08). Fakticky by se pak možnou obranou stalo podání ústavní stížnosti podle § 72 zákona o Ústavním soudu. Není totiž pochyb o tom, že by byla splněna podmínka subsidiarity jejího podání, resp. podmínka vyčerpání všech opravných prostředků, které zákon k ochraně práv jednotlivců poskytuje (srov. § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu). Shodně se stěžovatelkou Ústavní soud nicméně považuje tuto možnost za nepřijatelnou, neboť by se ocitl v roli běžné prvostupňové soudní instance, což by neodpovídalo jeho ústavněprávnímu vymezení jako soudního orgánu ochrany ústavnosti podle čl. 83 Ústavy, o praktických nevýhodách podobného řešení nemluvě.

41. Z výše uvedeného vyplývá, že pokud se obecné soudy odmítly zabývat žalobou stěžovatelky a přitom ji v souladu s § 104b odst. 1 o. s. ř. nepoučily o možnosti podat žalobu u správních soudů za situace, kdy v době jejich rozhodování bylo z judikatury zvláštního senátu a správních soudů v obecné rovině zřejmé, že rozhodnutí orgánů veřejné správy procesní povahy v řízení o soukromoprávních věcech jsou přezkoumatelná ve správním soudnictví, zbavily tím stěžovatelku možnosti bránit se proti rozhodnutím ČTÚ před správními soudy a tím porušily její právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

42. Ústavní soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí obecných soudů i přesto, že chybějící poučení ze strany obecných soudů stěžovatelka v ústavní stížnosti nenamítala. Byť z vyjádření účastníků zasláných ji k replice musela poznat, kterým směrem se uvažování Ústavního soudu ubírá, stěžovatelka setrvala na přesvědčení o přezkumu rozhodnutí ČTÚ v civilní větvi soudnictví a na chybějící poučení poukázala bez odůvodnění pouze okrajově. Při rozhodování o ústavní stížnosti nicméně Ústavní soud není argumentací stěžovatelky vázán a může jí vyhovět i z jiných důvodů (srov. náleze ze dne 19. 12. 1996, sp. zn. III. ÚS 232/96).

V.3. Chybějící odůvodnění rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu

Obecná východiska

43. Požadavek na náležité odůvodnění rozhodnutí představuje podle ustálené judikatury Ústavního soudu jeden ze základních atributů práva na spravedlivý proces.

Dodržování povinnosti odůvodnit rozhodnutí má zaručit transparentnost a kontrolovatelnost rozhodování soudů, vyloučit libovůli a zajistit legitimitu soudního rozhodnutí zejména v očích účastníků soudního řízení. Absence řádného odůvodnění rozhodnutí zakládá nejen jeho nepřezkoumatelnost, ale zpravidla též protiústavnost (za všechny nálezy ze dne 20. 11. 2018, sp. zn. III. ÚS 1544/16). Obecné soudy by se měly mimo jiné adekvátně a logicky vypořádat s argumentací uplatněnou účastníky řízení (např. nálezy ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 961/09). Požadavek směřuje k přiměřeně dostatečné míře odůvodnění, rozsah povinnosti se bude měnit podle povahy rozhodnutí a má být posuzován individuálně dle okolností každé věci, nemůže být vykládán způsobem, vyžadujícím odpověď na každý argument účastníků řízení (srov. nálezy ze dne 30. 11. 2020, sp. zn. II. ÚS 3080/20).

44. Posuzovat naplnění požadované šíře a hloubky odůvodnění dle okolností případu však z podstaty věci není možné v situaci, kdy rozhodnutí není odůvodněno vůbec. Jinak vyjádřeno, jestliže určité rozhodnutí odůvodnění postrádá, nese to s sebou nenaplnění pozitivních dopadů povinnosti odůvodňovat na soudní řízení a důsledkem pravidelně bude porušení práva na spravedlivý proces. Ústavní soud mimochodem v tomto směru došel k závěru, že pohnutky pro své rozhodnutí by alespoň stručně soud měl předestřít i v případech, kdy jej zákon takové povinnosti výslovně zbavuje (viz ústavně konformní výklad § 169 odst. 2 o. s. ř. v nálezu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. IV. ÚS 1554/08).

45. Předestřená východiska se vztahují na odůvodnění soudních rozhodnutí. Obdobné požadavky však ustáleně kladou správní soudy na odůvodnění rozhodnutí ze strany správních orgánů, Nejvyšší správní soud v tomto směru výstižně shrnul: „*Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námítky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů*“ (rozsudek ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Ústavní soud se k vymezení těchto nároků na odůvodňování správních rozhodnutí bezvýhradně hlásí.

Aplikace obecných východisek na projednávanou věc

46. Napadená rozhodnutí ČTÚ jakékoliv odůvodnění postrádají. V ústavněprávním přezkumu proto nemohou obstát.

47. Nepříjemný postup ČTÚ je obtížně pochopitelný tím spíše, že ustanovení § 129 odst. 3 ZEK, tvořící zákonný základ pro vydání daných rozhodnutí, opravňuje ČTÚ odložit splatnost vyúčtování pouze „*v odůvodněných případech*“. Názornější „*nápovědu*“ zákonodárce použít nemohl. Navíc stěžovatelka reagovala na žádost zákaznice podrobným vyjádřením obsahujícím řadu důvodů proti odložení splatnosti vyúčtování. „*Adekvátního a logického*“ vypořádání její argumentace se však stěžovatelce od ČTÚ, eufemisticky vyjádřeno, vskutku nedostalo.

48. Obě rozhodnutí ČTÚ byla sice procesního charakteru, to ale neznamená, že by jimi nemohlo dojít k zásahu do základních práv stěžovatelky (jak chybně tvrdily v napadených usneseních i civilní soudy). Naopak, stěžovatelka přesvědčivě vykresluje, jak rozhodnutí o odložení splatnosti vyúčtování ze své podstaty zasahuje do majetkových práv poskytovatele telekomunikačních služeb od počátku (otázka úroků atd.), s prodlužujícím se trváním správního řízení ve věci samé se závažnost zásahu prohlubuje. Jestliže je navíc případ doprovázen dalšími nepříznivými okolnostmi, může se obdobně jako v případě stěžovatelky stát, že případný konečný úspěch v řízení může mít pouze

symbolický charakter. Odůvodnění rozhodnutí o odložení námitek dle § 129 odst. 3 ZEK tak má zásadní význam též z materiálního hlediska.

49. ČTÚ ve vyjádření Ústavnímu soudu odkazuje na odborný komentář k ZEK, dle kterého má být při odložení splatnosti vyúčtování rozhodnuto „zejména s ohledem na osobní či sociální poměry navrhovatele“ (CHUDOMELOVÁ, Zuzana a kol. *Zákon o elektronických komunikacích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 436). Následně (krátce) vysvětluje, že právě tuto situaci shledal u zákaznice, neboť „cena za služby v řádech milionů Kč mohla negativně (až likvidačním způsobem) zasáhnout majetkové poměry vedlejšího účastníka (pozn. Ústavního soudu: zákaznice)“. Pokus o ex post odůvodnění by samozřejmě nemohl napravit předchozí vadu rozhodnutí, i tak ale překvapuje jeho malá přesvědčivost. Je otázkou, zda v souvislosti s obchodní společností vůbec můžeme v návaznosti na citovaný komentář hovořit o osobních nebo sociálních poměrech, ČTÚ však o majetkových poměrech zákaznice beztak nic neuvádí. Především se ale Ústavní soud domnívá, že v řízení existovalo řešení, které by lépe ochránilo ústavně zaručená práva stěžovatelky. Spor mezi zákaznicí a stěžovatelkou spočíval v tom, zda má zákaznice platit za služby podle zvýhodněného či standardního ceníku. ČTÚ tedy nemusela odkládat platby přinejmenším ve výši částky založené na původních (zvýhodněných) smlouvách. Chybějící odůvodnění samozřejmě brání seznat, proč tuto variantu ČTÚ nezvolil.

VI. Závěr

50. Stěžovatelka se obrátila na civilní soudy, aby ochránily její základní práva údajně porušená rozhodnutími ČTÚ. Civilní soudy se odmítly žalobou stěžovatelky zabývat pro vlastní nepříslušnost. Ústavní soud nesdílí přesvědčení stěžovatelky, že by uvedený závěr civilních soudů byl sám o sobě protiústavní. Civilní soudy ovšem zároveň stěžovatelku nepoučily, že k její žalobě jsou v souladu s ustálenou judikaturou zvláštního senátu i správních soudů příslušné právě správní soudy. Tím porušily základní práva stěžovatelky, konkrétně ji znemožnily uplatnit její právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

51. Stěžovatelka napadla ústavní stížností též původní rozhodnutí ČTÚ. Ústavní soud by standardně uplatnil zdrženlivý přístup a ponechal přezkum zákonitosti daných rozhodnutí na obecných soudech, k čemuž výše uvedeným zásahem otevřel cestu. Z důvodu procesní ekonomie však přistoupil k jejich zrušení. Zaprvé zohlednil specifickou situaci, kdy řízení ve věci samé (o námitkách zákaznice proti reklamaci) před ČTÚ je již ukončeno, zadruhé rozhodnutí ČTÚ trpí natolik zjevnými vadami ústavněprávního charakteru, že by beztak nemohla v přezkumu správních soudů nikdy obstát.

52. Ústavní soud s ohledem na uvedené vyhověl ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a napadená usnesení obecných soudů a rozhodnutí ČTÚ zrušil [§ 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona].

P o u č e n í : Proti nálezu Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 23. března 2021

Tomáš Lichovník
předseda senátu